

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvenjsi ponedeljke in dneve po praznikih, ter voja po pošti prejemam, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na doma za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kraja, za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake volja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemam za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr. če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štempolj za 30 kr.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovški cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. Opravištevno, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročila, reklamacije, oznanila t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

V Ljubljani 18. sept.

Zadnjič, predvčeranjem nam je slavna c. kr. policija list konfiscirala, nam delo celega dneva uničila — ko smo govorili o volitvah in dokazovali rojakom, zakaj naj ne volijo vladnih mož in nemškutarjev.

Ker z našo tiskovno svobodo slabo stoji v srečni Avstriji, ker pisati ne smemo proti vladi, za-njo pa ne moremo, zato nam ne preostaje drugega nego da se obračamo do vseh zavednih Slovencev po deželi z opominom, da narod podučujejo, da z ustno, govorjeno besedo našo stvar pospešujejo in skrbje, da bodo prihodnje volitve izpale na korist narodne stranke.

Ustne besede c. kr. ljubljanski državni pravdnik ne bo mogel konfiscirati ukazati, a za narodno stvar je in bode izdala še več, nego pisana.

Obračaj v Španiji.

V nesrečni Španiji, ki zdaj že pet let prav očitno kaže, kaj more storiti dolgo trajajoča despotična vlada iz narodove morale in moči, — obrnilo se je zadnje dni nekaj na bolje, tako da je zopet malo več upanja, da se ta zemlja ohrani idejam napredka in svobode. Zastopniki naroda španskega so 6. t. m. izbrali in potrdili s 133 glasovi proti 65 najslavnejšega in napoštejšega španskega rodoljuba Emilija Kastelarja za diktatorja. Za diktatorja pravimo, če prav nij bila ta beseda upotrebljevana, ker dejanstveno je Kastelar vse pravice in oblasti dobil, ki diktatorju spadajo, da reši republiko iz nevarnosti, katera jej proti od prenapetih demagogov v jugu in od

fanatičnih farizejev Don Karlosovih na severu. Precej pri nastopu je republika pod Kastelarjem imela srečo, njena vojska je premagala eno glavnih krdel Karlistov in mnogo mladeničev se je oglasilo med prostovoljce.

Dozdaj se republika nij mogla utrditi, ker republikanci nijso z vso ostrostjo prišli vaje. Salmeron, protivnik smrtne kazni, niti nij upornike kaznoval kakor bi moral. Tu hoče za domovino in republiko, Kastelar svoja načela žrtvovati in z vso odločnostjo ravnati. O tem je dva govora govoril, katera posvetita njegovo domoljubje, njegov namen in razmere v Španiji. „Denašnja demokracija, pravi Kastelar, je v smrtni nevarnosti, ki jej žuga ne od strani tiranov, ne od cesarjev, ne od tega, da bi vsi bili v ognju idej zgoreli: demokracija je iz straha pred demagogi pravi pot zgrešila. Jaz sem te vere, da če se ne oprostimo napak demagogije, ne bomo nikdar prave demokracije in republike imeli.“ Ko tako pobije internacijonalce, obrača se do „božjih“ maziljencev in o tem strahu pravi: „ta je še strašnejši nego rudeča demagogija; kajti neumen je dovolj, da hoče mrtve vzbujati v obsegu vse Španije; kakor da bi bile megle kobilice, dvigajo se te drubali iz zemlje, v kateri so bile pokopane korenine teokracije in fevdalizma.“

Tistim, ki bi mu očitali, da je nedosleden, ako dozdanje svoje principije humanitete zataji in „kri s krvjo, smrt s smrtjo“ pobija, tem Kastelar pravi, da ve, da bode svojo popularnost izgubil, ali nič mu nij za svoje ime, za svojo slavo, za svoje življenje, ako domovino reši. „Ali imam pravico svoje ime in svojo slavo reševati? Ne, za to naj umrje moje ime, naj proklinjajo prihodnjiki

moje ime, sedanji vrstniki naj me pošljejo v prognanstvo; jaz sem dovolj živel, ako republika ne umrje, in pred vsem, da nam domovina pod rokami ne umrje.“

Blag mož, eden največjih poštenjakov tega sveta je prišel na Španskem za krmilo, bog daj, da ne bi bilo že prekasno, da bi našel v sebi, v svojih idejah in v svoji domovini še dovolj moči, da velikanski nalog, ki ga čaka, izvrši srečneje, nego njegovi predniki.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 18. septembra.

Centralni volilni odbor v vzhodnjem Gališkem je razposlal oklic na vse pododbore, v katerem pravi: „Za preveliko stvar se borimo, da bi mogli kaj opustiti, kar bi pomagalo k zmagi narodnega taborja. Z izidom volitev moramo pokazati svojim sovražnikom, da smo močan in složen živelj, ki zna solidarično delati, kadar le gre za brambo narodnih pravic. Voliti moramo take poslance, ki bodo zastopali v državnem zboru eno celoto, katero vežejo vezi solidarnosti, in ki vsaj naše pravice mogó zagovarjati, če že svojimi glasi ne morejo učiniti, da se one priznajo. Pri stvari, pri kateri se govori o narodnih pravicah in o časti domovine, in pri kateri imamo opraviti z dobro organiziranimi protivniki, ima domovina pravico, da terja od svojih sinov ne le krepko, vztrajno delovanje, nego i požrtvovalnost. Centralni volilni odbor se dakle nadeja, da bodo čestiti odbori v tej trohi časa, ki nas loči od odločilnega trenutka, vse svoje sile v to porabili, da idemo zmagalni iz volilne borbe, in da se bodo potrudili, za volitve še zdaj navduševati one osebe, ki imajo upljiv, akoprav v manjših krogih.“

Listek.

Meta Holdenis.

(Roman, francoski spisal Viktor Cherbulien.)

Poslovenil Dav. Hostnik.

Četrty del.

XII.

(46. nadaljevanje.)

— Dobro, sežem jej v besedo. Znaprej poreče tat, ako ga kdo prime, da nij vedel, da krade. Sin, ki bode natepel očeta, se bo izgovarjal, da se mu je v glavi vrtilo. Ne kolnimo lupežev in morilcev; bog jih je zapeljal, da bi kesanjem postali popolnejši. Le ena točka me spravlja v zadrego: da nij dosta, da človek pregovori samega sebe, pregovoriti mora i sodnika.

Ona seže v žep, ter izleče list, ki ga je bila zjutraj dobila od očeta. — Glejte, to me je pogubilo! vsklikne.

Jaz vzamem list, ki je bil jako težak,

ter urno pregledam prve liste. Gospod Holdenis je podaval v njem nove vesti o vsem golobnjaku, govoreč jej na dolgo in široko o njenih mladih sestrah in malih bratih, zagotavljajoč jo, da Francelj, Tekla, Fanica, Karolinica, Jelica, Adinica vedno dobro napredujejo v idealnosti. — Misli si, je dostavil, da je mali Stanko onidan pogledal nebo, ki je bilo čisto, kakor tvoje srce, vskliknil: Dober dan, ljubi bog! Ta najivni pozdrav je genil do solz mene in tvojo ljubo mater.

Akopram sem se zanimal za malega Stankota, čital sem vendar z večjo pazljivostjo zadnjo stran lista, kjer se nij več o njem govorilo. Bila je tako-le sestavljena:

„Zaupne izjave našega dragega angelja spravile so nas v neizrazljiv strah. Naj dobro preudari, predno se odloči in odpahne krasne perspektive, ki se mu odpirajo pred očmi. Ti nam zaupno praviš, da ti je srce vjeto; jaz ti odgovarjam: Ne verjemi lehkomišljeno svojemu sercu, drago dete. Ker sva tako da-

leč narazen, mi je težko ti svetovati; toda, morem-li dopustiti, da bi nebo odločilo našej Meti za soproga umetelnika, ki nema drugega boga, nego svoj talent, in dovoli mi dostaviti: človek, ki se je nevredno vedel proti tvojemu, mu bode-li kedaj pomagal? Čim bolj mislim na kombinacijo okolnostij, ki jih je prouzročila božja previdnost, da si izpoznala gosпода Mauserre, timbolj izpoznavam v njih tajnost svet najvišje modrosti, ki ga je dala tebi in temu distingiranemu človeku; gotovo namerava sčistiti mu srce, ter mu pokazati, kako se uživa imetje. Brezbožneži pripisujejo vse slučajem; pravim ti, da nij slučaj. Bog te je očitno izbral, da pokaže svetu svojo luč; ali bi ne bilo pregrešno od tebe, ko bi odbijala visoki stan, h kateremu se mi zdi, da te vabi, in rajša poslušala nepremišljeno nagnenje tvoje romantične domišljije? Dragi angelj, premisli dobro, in pri tem premišljevanji ne pozabi tvojega ubogega očeta, ki te ljubeznjivo objema.“

Mažuranič je po pritrjenji centralnega kluba v Zagrebu na vprašanje ogerskega ministerskega predsednika izrekel, da prevzame banstvo. Minister Szlavy se je sam z predlogom za to imenovanje v Pešto podal.

Graničari prejšnje hrvatske granice še zdaj nemajo svojih zastopnikov v Hrvatskem deželni zboru. Vsled tega je občinski zastop brodskega polka enoglasno sklenil, da prosi generalno komando, da ono dela na vstop hrvatske granice v deželni zbor; kajti tudi ogerska granica je v ogerskem državnem zboru zastopana.

Vnanje države.

Ruski veliki listi prinašajo skoraj vsi ob enem članke, v katerih govore o trohljivosti pruskega kraljestva, in posebno graja njegovo hinavsko prijateljstvo do oslabele Avstrije. — Dalje piše ti listi, da francoski pobožnjaki koledujejo tudi pri poljskih jezuitih za prijateljstvo, ter izrekajo željo, da bi „za katoličanstvo goreča“ Poljska ne bila žrtev ruskemu carstvu.

Francoski list „Agence Havas“ izreka nadejo, da bode grof Chambord še pred koncem septembra povedal svojo misel, ker nij več pruskega vojaka na Francoskem. — Veliko protestantov je poslalo na protestantovske poslance, v katerej jih terjajo, naj ne sprejmo monarhične vlade. — Nemški poslanik pri Francoski vladi ostane vendar še vedno grof Arnim. „Journal de Debats“ ve tudi povedati, da ostaneta kljub mnogim vestim, ki se tega tičejo, tudi Kenedell in Balan na starih mestih.

Bizmark je dal Thiersa prav zaupno vprašati, da-li hoče od nemškega cesarja ono odlikanje, ki se mu je uže v oktobru 1871 ponujalo, ki je pa takrat nij sprejel. Thiers je odgovoril, da mu zadostuje to, da mu je Francoska hvaležna. — Kaj bi bili pač chambordovski pobožnjaki počeli, ko bi bil Thiers odlikovanje sprejel?

Španski kortesi so sprejeli predlog, tikoma smrtno kazni. Concha, Moriones, Kastelar in Bregua so imeli konferencijo, v katerej so se pogovarjali o vojnem planu v severju. V dvajsetih dneh odide Concha s pomnoženimi četami ter prevzame poveljništvo severne armade.

Italijanski list „Nazione“ ve, da pride na Keudellovo mesto pl. Balan. Kralj Viktor Emanuel dojde 17. t. m. na Dunaj. Več senatorjev in poslancev je spremilo kralja do meje; italijansko poslanstvo na dunajskem dvoru mu je šlo do Vidma (Udine) naproti; tako i portugalski poslanik.

Cantelli je sprejel zunanje, Finali notranje zadeve.

Švicarska višja sodnija v Bernu je odpoklicala vseh devet in šest deset župnikov iz Jure, ter je sklenila, da se tako dolgo nemajo zopet voliti, da prekliče-

jo svoj podpis na protestu, ki se upira proti sklepom škofijskih konferencij.

Bavarsko ministerstvo je predložilo kralju, naj odloži deželni zbor, kar je kralj tudi potrdil.

Zastopnik **turške** vlade, Ali-Paša, je odšel v Paris. Prinesel bo ob enem predsedniku Mac-Mahonu od sultana list, v katerem se jemlje Mac-Mahonovo imenovanje za predsednika na znanje.

Dopisi.

Iz Toplice na Dolenjskem 15. sept. [Izv. dop.] Take laži kakor se od našega kraja v „Novicah“ list 37. bere in taka strastna hudobija proti narodnemu našemu kandidatu V. Pfeiferju, katerega bomo gotovo za svojega poslanca volili, nij nikoli pri nas doma. Tisti dopis je bil gotovo v Ljubljani od zdaj zagrizenega očeta Bleiweisa ali od klečeploza Coste pisan (od tega že ne, ta slovenski pisati ne zna. Ur.) Na tem polji se nobeden Topličan ne spozna, in nihče pri nas, ki zna pisati, nij tako surov, da bi vsega spoštovanja vrednega gospoda Pilpaha tako napadal, kakor ga Novičarji. A kakor rečeno, g. Pfeiferja bomo volili in nobenega drugega.

Z našim županom smo čedalje menj zadovoljni. Ker nam je zabranjeval privaten shod ter ne poslušan bil, za to je tri Topličane pri c. kr. gosposki zatožil bog ve kakkega pregreška. Drugi pot več od njega.

Iz Gornjega grada na slov. Štajerskem 11. septembra [Izv. dop.] V ponedeljek 7. t. m. so tukaj na počitnicah bivaajoči dijaki v sobanah narodnjaka g. Špendeta igrali slovensko veselo igro „Strast in krepost“ ki je zelo dopadala; vsi igralci so svoje naloge dobro izpeljali in občinstvo je bilo jako zadovoljno. Po igri je bila tombola. Čisti donesek, kateri za vstopnino pri igri, in za tombolo 79 gld. 32 kr. iznaša, bil je za uboge tukajšnje šolarje namenjen, in se je okrajnemu šolskemu svetu izročil. Za ta sijajni uspeh se moramo v prvi vrsti gosp. Trobeju in gosp. kaplanu Krušču zahvaliti. Slednji je pokazal, da mu je za šolo več mar, ko za pravno ali nenarodno rogoviljenje svojih kolegov. Da bi pač povsod tako bilo! V drugi vrsti gre pa hvala sl. občinstvu, da je v tako obilnem številu se veselice udeležilo. Po tomboli so navzočni kmetje iz okolice napivali na 25 letnico odpravljenja tlake

in desetine. Pri tej priložnosti še omenimo, da je bilo 6. t. m. tukaj šolsko leto končano. Pri skušnji so bili vsi krajni šolski svetovaleci, več tržanov in kmetov iz okolice navzočni. Z vspehom smemo res zadovoljni biti in štejemo si v čast našega vrlega in izvrstnega učitelja, g. M. Črva, za svoje neutrudeno delovanje javno pohvaliti. Za to pa tudi naša šola slovi, kot ena najizvrstnejših.

Iz Kozjega na slovenskem Štajerskem 15. sept. [Izv. dop.] Živinska razstava v Kozjem je bila kakor že znano, 9. in 10. sept. Dotična svečanost pa se je začela že 8. na večer, ko so se gospodje darilni sodniki v Pirhovi gostilnici sešli. Aranžer te svečanosti, kakor tudi razstave, bil je gosp. „Hribar“ davkarski kontrolor in „Bismarkov agent“ v Kozjem, za to je pa tudi vsacega navzočnega, kateremu srce do domovine še nij čisto zaspalo, močno razkačilo, ko je neki darilni sodnik med igranjem melodije „Wacht am Rhein“ sledečo zdravico napil: „Es lebe hoch das deutsche Reich“ in ta zdravica je bila od mnogih drugih s trkanjem kozarcev sprejeta; kateri se pa za „deutsches Reich“ nijso hoteli kupice dotakniti, ampak so to „lepo društvo“ zapustili, taiste je ces. kr. kontrolor Hribar denunciral, da so „Moskauer Pilger“. To je že več, ko nesramno S časoma bodo še c. k. „prusaki“ 18. avg. pri cesarski maši namestu ljudske himne „Wacht am Rhein“ zapeli — kdor se pa ne bode z njimi zlagal, bodo ga veleizdajstva dolžili. — Zadnjič še omenim, da so dotična naznanila za razstavo le v nemščini tiskane bile, katerih kmetje nijso razumeli in za to tudi iz dalnjih krajev živine prignali, katere nijso smeli razstaviti, kakor vole, stare krave itd. Končni govor dežel. živinskega zdravnika iz Gradca bil bi vrlo poduščljiv, ko bi bil slovenski, ali nemškega govora kmetje nijso razumeli. — Sicer je g. Pregel iz Brezice tudi neke besede v slovenščini kmetom govoril, katere pa nijso tako važne bile, kakor nemškega govornika.

Iz Mozirja 17. sept. [Izv. dopis.] Kakor je „Sl. N.“ oznanil, imela bi biti 7. t. m. šolska veselica za mozirske, rečiške in nazarske šolarje v Nazarjih pri gospodu Turnšku na prostem. Deževno vreme nam na omenjeni dan nij dopustilo veselice. Drugi dan, 8. t. m., smo torej že težko čakali ugodnega vremena. Proti poldnevju je dež začel

Učin, ki ga je imel ta list na-me, je bil ta, da sem skušal svoj srd ohladiti sladkim veseljem. Dolgo uže nijsem čital gospod Holdenisove proze, in té male teorije o previdnosti, zdelo se mi je, da se čisto strinjajo z njegovim predestinacijskim obrazom.

— Čemu ste mi pokazali ta list? vprašam Meto. Je-li moči, da je mogla imeti ta bore zaplata papirja najmanjši vpljiv na vaš odlok? Zakaj niste tako-le storili?

Pa raztrgam vseh osem listov v majhne koščke. Vesel sem bil, ko sem videl letati po zraku roj teh ljubeznjivih metuljkov.

— Hotela sem vam pokazati, mi odgovori, da je videz časi prevarljiv. Naenkrat nehá, a kmalu si pomaga iz te zadrege. Povesi oči, ter zopet začne: — Ali vam ne dokazuje to, da, akopram se vam je zdelo, da sem vam nezvesta, vam je moje srce vedno udano bilo? — Potem, ne da bi me pustila izpregovoriti kako besedo, začne mi silovito pripovedovati, da me je vedno lju-

bila, da se zaradi mojega odhoda iz Genève nij mogla tolažiti, da ji je moja podoba ostala utisnena v srce, da je prišla v Charmilles zato, ker ji je Harris zagotovil, da mene tam dobi. Potem začne tožiti, da jej jaz nijsem nikdar kazal prave ljubezni, in da nij nikdar mogla prav izpoznati mojih občutkov do nje. Rekla je, da sem se proti njej posluževal vedno prav malomarnega tona, in da si nij bila nikdar sigurna, da-li jo ljubim. Moja izjava na pokopališči, rekla je, jo je vznemirjala; odobrojoča gorečnost gospoda Mauserre, hotela je vzbuditi v meni ljubosumnost, ne da bi bila previdela žalostne posledke, ki bi jih to igranje znalo imeti. — Z eno besedo, dejala je, vi ste veliko uzrok pri tem, kar se je zgodilo, in še včeraj, po najinem rendez-vous v parku, sem se izpraševala, da-li ste resnobni, in da-li ne boste zagrabili prvega izgovora, znebiti se besede, ki ste mi jo dali.

Pri teh besedah odidem humorističnim

smehom, ter sedem v fauteuil, kolikor mogoče daleč od nje: — To je preveč, draga moja, rečem jej.

Videli boste, da sem jaz zločinec, da sem vam bil nezvest, da sem vas izdajal; da sem oni večer vas objel, potem pa na vso moč tekel, ter drugej ženski ponujal srce in usta. Ali bi ne mogli biti enkrat odkritosrčni, da bi mi priznali, da, če ste bolj občutljivi, nego nežni, ste še bolj čestilakomni, nego občutljivi? Tajnost vašega vedenja je v cigankinih besedah. Priznajte, da ženske vašega značaja lové dve zveri na enkrat, in da se je vam poljubilo nameriti enkrat na kunca, ki sem jaz, vaš sluga, drugopot na zajca, ki se je imenoval zdaj baron Grüneck, zdaj gospod Mauserre. Zajec vam je ušel; dvomim, da bi vjeli kunca.

Ona zakriči, ter me sili, naj molčim, naj ne napadam njene ljubezni; končno pa ipak prizna, da je v mojem govoru bilo nekaj resničnega. — Eh bien! da, jaz izpo-

pojenjavati, o poludne je prijazno solnce zasijalo in potem se je nebo hitro zjasnilo. Zavoljo blatne ceste in velike vode, ki nam je brv pri Vrbovci zaprla, smo naglo pripravili dolge vozove, na katerih se je po popoldanski božji službi okolo 140 moziških šolarjev 10 godcev in mnogo drugih peljalo do mosta v Spodnji Rečici. Pridružilo se nam je mnogo ljudstva, ki je deloma na vozovih, deloma peš za nami prihitelo.

Pod lipo pri hiši vrlega, pametnega, neustrašljivega junaka Anton Jeraja se je moziška šolska mladina v red postavila in čakala rečiških šolarjev, katerim so se godci naproti peljali in jih spremili s krepko in veselo godbo do omenjenega mosta. Pri mostu so se šolarji od obeh strani z „živio!“ srčno pozdravili in potem so združeni peš hodili kratek pot proti hiši gospoda Turnška. Med potom nas je pozdravljala strel iz možnarjev, ljudstvo pa je po vseh potih v gostih vrstah vkup hitelo in sešlo se ga je čez 2000, da se je šolarjev, katerih je bilo 300 malo videlo. Tudi učenci iz mestnih šol, ki so tu in v bližnjih okolica doma, so se pridružili in so aparate za telovadbo s sabo pripeljali. — Na omenjenem mestu, na prostornem pašniku je obče spoštovani, vrli domoljub g. Turnšek napravil primeren, lepo okinčan oder za govornike, mlade deklamovalce in pevke. Nad odrom je bil krasen slavolok z napisom: „Bodi zdrava mladina, upanje naše!“ Mladina se je v redu postavila pred oder in za njo so stali odrasli. Čez nekoliko trenutkov, ko je utihnila godba in strel, se je začel slavnostni govor. (Izvrstnega govora učitelja Škofljeka, ki nam je poslan, zaradi preobširnosti pač ne moremo natisniti — manjka prostora. Uredn.)

Ko so nehali trikratni živio-klici in ko se je cesarska pesem odpela, nastopi vrli inteligentni narodnjak g. Ivan Selak, ki ima bister um in blago srce za slovenski narod in našo domovino. Mislim, da nij napačno, ako tu omenim, da je bil drugi dan potem izvoljen za župana rečiške občine. Govoril je v lepem, glatkem slovenskem jeziku.

Ko je govornik svoj govor končal, so burni trikratni živio-klici zopet zadoneli in godci so cesarsko pesen zopet zagodli. — Mnogi blagi starši in prijatelji mladine so se solzami v očeh kazali, da niso gluhi in in mrzli za omiko, napredek in sploh pravo odgojo otrok, ako le čujejo pravo besedo, ki

znam, vsklikne trgajočim glasom, da sem imela še včeraj dve duši, ki sti se topli v meni. Bogu bodi hvala, ena je propala, nesreča je treščila va-njo; zdaj živi v meni le še ona, ki ljubi vas, ki je popolno vaša.

Tri sekunde pozneje pade na kolena pred-me, ter se me oklene okoli nog, a ko se je oprostila, me strastno primé za obe roki. Ko bi vam mogel popisati vzbujenost njene zgovornosti! Delala mi je najnežnejše, najstrastnejše izjave, katere ponavljati bi od mene ne bilo dostojno; rekla mi je, naj vem, da me moli; ako mi je delala neodpušljive krivice, bode celo svoje življenje porabila za to, da jih popravi, ako jo pomilostim; da me tako ljubi, kakor še nij nikoli kaka ženska moškega ljubila, da jaz še slutil nijsem groznega navdušenja in vdanosti, ki ju je imela in še ima do mene; da živi in diše le le za-me; da sem jaz njeno vse, njen svet, njen vzor, njen bog.

se jim iz srca v ta namen pove. — En učeneč rečiške šole, ki ima vrlega inteligentnega učitelja, Srečko Pirca, se je s krepko in gladko besedo zahvalil staršem, učiteljem in podpornikom šole. Potem se je vrstilo petje in deklamovanje. Poslušalci so učence, ki so se na odru pogumno védli in so svoje naloge (pet čveterospevov in 6 deklamacij) točno in lepo reševali, z burnimi „živio“ pozdravljali.

Potem so gospe in gospodi bili urno pripravljeni in so šolarjem z jedjo in pijačo hitro postregli, da nij nobeden izmed 300 veselih otročičev niti trenotek pozabljen ostal. — Ko se je mladina okrepčala, je le malo časa še ostalo za drugo razveseljevanje, kajti v programu je bilo določeno, da se mora pred mrakom posloviti.

Živio-klici iz mladih grl so se neprenehoma razlegali blagim dobrotnikom v zahvalo. — Brž je čas pretek, mrak je nastopil in mladina, katero so spremljali starši, učitelji in drugi, je vesela korakala pevaje proti domu. —

Iz Budim-Pešte 16. sep. [Izv. dop.] Pijanost nezaslišano srečne dosege državne samostalnosti gine od dne do dne bolj. Treznost v motrenji in razsojevanji našega položja je začela nadvladati. V pijanosti smo videli vse cvetoče, vse rudeče, treznost nam pa predstavlja vse črno. Kamor god treznim okom pogledamo, nikjer ne vidimo veselih ali vsaj tolažljivih prikazni. Od kar smo samostalni, zleteli smo kulturno kakor na drči naglo vzdol. Ker so kulturni zavodi, stvorjeni pod absolutizmom in dvorsko kancelarijo, premalo magjarski bili, razrušili so se. Na njih mesto se niso ali nikakvi drugi postavili, ali pa takošnji, ki imajo sicer pregnantno magjarski izraz, in če so pa znotraj vsi publi. Istim korakom, kakor propadanje kulture, gre rakovo pot tudi narodno gospodarstvo. Statistično je dokazano, da smo denes siromašnejši, nego smo bili pred samostalnostjo. Kdo je vsemu temu kriv? Svet pravi, da vlada. Vlada res nij brez krivnje, pa javno mnenje jej veliko več podtikuje, nego je res. Da ne moremo kulturno naprej, tega je najbolj kriv naš šovinizem, ki misli, da je magjari-zem že vse z veliko žlico pojedel. Da narodno-gospodarstveno propadamo, temu je kriva magjarska lenoba. Da pa tudi politično hiramo, temu so krivi naši svinčeni

Vem da riskujem, gospa, imenovan biti od vas budalast človek, a ipak vam trdim, da je bila v tem trenutku nad vse lepa, tako čudno lepa, da sem časi mislil, da je hudiček, časi pa, da je angelj. Bolest in strast sti ravnoko modelirali njeno obličje, kakor kiparjev prst izobrazuje mehko ilovko; na vratu, na licih, na čelu igrane so si luči in sence, katerih tajnosti jaz do zdaj nijsem našel. V živahnosti njenega gibanja razvezali so se jej lasje ter jej vihrali po plečih. Tudi prsna zavesa ji je prišla iz reda ter je dajala mojemu pogledu nevarno svobodo. Ustna so jej gorela; njene mokre oči so počivale v mojih. Rekale so mi razločno: — Ali ne vidiš, da sem popolno tvoja. Stori z menoj, kar se ti rači! — Rekale pa so tudi a parte: — Ako te izkušnjava premaga, imel me boš, in jaz bodem tvoja so-proga.

(Dalje prih.)

podplati. Nova nagodba s Hrvati, mesto da bi bila te svinčnice olajšala, otežila jih je, mesto da bi se bila vez zrahljala, vtrdila se je. To nekako slute tudi naši časopisi, kajti nobeden nij nove nagodbe posebno vesel. V stvarjenji hrvatske vlade nastale so nepričakovane potežkoče. Nobeden neče banstva prevzeti. Nudilo se je grofu Ladislavu Pejačeviću, pa grof Ladislav Pejačević je rekel ne; nudilo se je grofu Jankoviču, katerega je še v dvanajstjej uri šel Miškatovič prigovarjat, pa tudi grof Jankovič je rekel ne; nudilo se je celo Bedekoviču, pa Bedekovič je rekel podnipošto. Sedaj so dogovori s Karlom Mihaljevičem. In če tudi ta reče ne, koga bodo potem za hrvatsko banstvo „prešali“. Morebiti Raucha, katerega sta Eellenör in Reforma po nagodbenej razpravi v hrv. saboru spirala, kakor garjevo ovco. Druge naše svinčnice so Srbi. Volilno gibanje v razvojničnej banaškej krajini belodano kaže, kako slaba je vladna stranka med Srbi, in kako silna je moč narodne stranke v onih pokrajinah. Vlada se niti ne upa proti narodnim kandidatom svoje postaviti. Volitev dra Polita, ki je bil leta 1865 sremski zastopnik na hrv. saboru, je v Pančevi zagotovljena. Tudi nekdanji Titeljski čajkaši neče niti besedice o deakovskem kandidatu slišati. Med Rumuni je sicer opozicija manje robata, nego med Srbi, sicer pa tudi tolika, da jo vlada nikakor dezavujirati ne more. Še deset let takšnega vladanja, kakoršno imamo od leta 1867 sem, in magjarski narod bo sam dokazal, da nij zmožen nad drugimi narodi vladati, da! morebiti bo še celo to dokazal, da nij sposoben samega sebe vladati. Rivanje med našimi potitičnimi strankami je čudna in skor nepojmljiva prikazen.

Iz Peterburga 14. sept. [Izviren dop.] „Sankt Petersburgskija Vedomosti“ pišejo, da se vojaški inženerski urad neprenehoma peča s pitanjem o pomnožitvi branilnih sredstev na ruskej zapadnej krajini. Med drugim so namenjeni zidati trdnjave pri mestu Dubno v Volyniji in pri Osovcu, blizu poljske meje. Začasne meritve so uže dovršene, dopolnitno merjenje se izpeljuje. Tudi govore, da Varšava postane centralno orožnišče tako, da bode mogoče ako bi treba bilo osnovati armado dve krdeli močno, in prevideti jo z vsaj upravo in orožjem.

„Birža“ piše, da se bodo v kratkem sledeče železnice zidale:

1.) Uralska gorska, 625 vrst dolga, 2.) Samaro-orenburška 505 $\frac{1}{2}$ vrst dolga, 3.) Doncovska, 518 vrst dolga, 4.) viseljska, 482 vrst, 5.) Fastovska, 290 vrst, 6.) Sumovska, 223 vrst, 7.) Derptska (pribočna baltijske železnice) 107 vrst, i 8.) Staro-Rusinska (od Novgoroda do mesta Staraja Rusa), 89 $\frac{1}{2}$ vrst, — skupaj 8 železnic, 2840 vrst. Stroški so preudarjeni na 112.700.000 rubljev. Izdale so bodo delnice in obligacije. Poslednje vlada garantira s 5% za ves čas, kar bodo železnice v rokah privatnih društev. Delnice pa dobodo to garancijo samo za prvih petnajst let. —

Domače stvari.

— (Gimnazijalni ravnatelj Smolej) v Ljubljani je odložil svoje mesto kot šolski nadzornik v ljubljanskem mestnem okraji.

— (Kranjski veliki posestniki.) „Laib. Ztg.“ je že razglasila imenik kranjskih velikih posestnikov. Sto in ednajst je teh mož in teh 111 ima voliti dva poslanca, cela druga dežela s svojimi 460.000 prebivalci pa osem. Volilni red za državni zbor je res tako pravičen, da — je najbolje molčati. Številke same govore in teh nobena policijska roka ne more konfiskovati. Čas za reklamacije v velikem posestvu je od 13. do 27. septembra.

— (Požar.) V hiši Pavla Soršaka v spodnji Ložnici v mariborskem okraju je 10. septembra začelo goreti ter sta hiša in pristav pogorela. Škoda znaša 1900 gld., a poslopja so bila samo za 800 goldinarjev zavarovana.

— (Iz Negove) se nam piše: V slovenskih Radvencih pri Negovi vpepelil je ogenj 11. t. m. ob eni popoldne poslopje gospodarja Martina Domanjka, po hiši Šilečevu. Razen hišnega oboda je vse zgorelo, v shrambe spravljene pridelke vred.

— (Od sv. Petra pri Radgoni) se nam piše: 2. t. m. so kmetu Flor. Stumbergerju po domače Čapli med Orehovci in Črešnjevcu ušli konji, in nesrečnež pade na oje, se zamota in obvisi, zdivjani konji pa so ga s kopiti tako po glavi udrihali, da je dušo že izdihnil, ko so konje v Črešnjevcu ustavili. Nesrečnež je bil iz Radvencev pri sv. Petru doma in je zapustil ženo s šesterimi otroci.

— (Kolera na Kranjskem.) V Šentjanžu je dozda 51 ljudi zbolelo na koleri in 25 jih je na tej bolezni umrlo.

Razne vesti.

* (Goljuf Hajek,) ki je nedavno pobegnil z 46.000 goldinarji, se je sam izročil sodniji na Dunaji. Imel je še pri sebi 35.000 goldinarjev, drugih enajst tisoč je zapravil s svojimi ljubici v „globokem grabnu“ na Dunaji, blizu onega poslopja, kjer je denar vzela. Policija ga je pa po vsej Evropi iskala!

* (Skrb za prihodnost.) Nek mož je na smrtni postelji poklical notarja ter mu začel narekavati svojo zadnjo voljo ali testament. Ko ga notar vpraša, kaj se ima zgoditi z njegovim premoženjem po smrti odgovori mu bolnik: „Na obresti naj se naloži.“ Notar pravi: „Kaj pa potem?“ Bolnik: „Potem naj se obresti pridenejo h kapitalu.“ Notar: „Kaj pa potlej?“ Bolnik: „Potlej naj se denar obresti od obrest h kapitalu.“ Notar: „Kaj pa potlej?“ Bolnik: „Potlej naj se zopet obresti pridenejo h kapitalu.“ Notarja tako govorjenje že ujezi, da reče: Gospod, ali me hočete za norca imeti?“ Bolnik: „Gospod notar, ali kaj verujete na vstajenje po smrti?“ Notar: „Se ve da verujem.“ Bolnik: „No, tedaj mislite, da bi jaz na sodni dan rad berač bil.“

* (Grozen prizor) se je vršil pred nedavnim časom v neke družini v Temesvaru na Ogerskem. Tamošnji kontrolor pri solnem uradu se je začel s svojo ženo prepirati, in je v tem prepiru tako zdivjal, da je nabil pistolo, in svojo ženo v glavo ustrelil. Žena se je na tem mestu mrtva na tla zgrudila. Ko mož zagleda nasledke svojega prenaplenega čina, nabije v drugič pistolo, ter

še sebe ustrelil. Zapustila sta ta dva nesrečneža troje majhnih otrok.

Poslano.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov.

Revalesscière du Barry

v Londonu.

Izvrstno zdravilo Revalesscière du Barry odstrani vse bolezni, ki se leku zoperstavljajo, namreč bolezni v želodeci, v živcih, v prsih, na pljučih, jetrah, žlezah, na sliznici, v dušnjaku, v mehurju in na ledvicah, tuberkole, sušico, naduho, kašelj, neprebavljivost, zapor, drisko, nespečnost, slabost, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavico, naval krvi, šumenje v ušesih, medlico, in bljevanje krvi tudi ob času nosečnosti, skalno silo, otožnost, sušenje, revmatizem, protin, bledico. — Izpisek iz 75.000 spričeval o ozdravljenju, ki so vsem lekom kljubovali:

Spričevalo št. 68.471.

Prunetto pri Mondovi,
26. oktobra 1869.

Moj gospod! Morem vas zagotoviti, da odkar čudovito Revalesscière du Barry rabim, to je od dveh let, niti nadležnosti svoje starosti, niti teže svojih 84 let več ne čutim. Moje noge so zopet šibke postale, moj pogled je tako dober, da ne potrebujem očal; moj želodec je močen, kakor bi bil 30 let star, — s kratka, čutim se pomlajen; jaz pridigujem, spovedujem, obiskujem bolnike, potujem precej daleč peš, čutim svoj um jasn in svoj spomin očvrst. Prosim Vas, to izpoved objaviti, kjer in kakor hočete. Vam zelo udani

Abbè Peter Castelli,
Bach-es-Theol. in župnik v Prunettu,
okrog Mondovi.

Spričevalo št. 75.705.

Dunaj, Praterstrasse 22.
maja 1871.

Jaz sem Vam hvalo dolžen za prosep, kate-rega je Vaša Revalesscière pri meni napravila. Trpel sem namreč na želodčnem krču, kašlju in driski, od kojega me je Vaše izvrstno zdravilo odrešilo.

L. Grosman.

Tečnejši kot meso, prihrani Revalesscière pri odraslih in pri otrocih 50krat svojo ceno za zdravila.

V plehastih pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr., 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold., — Revalesscière-Biscuiten v pušicah à 2 gold. 50 kr. in 4 gold. 50 kr. — Revalesscière-Chocolatée v prahu in v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold. — Prodaje: Barry du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 8, v Ljubljani Ed. Mahr, v Gradi bratje Oberanzmeyer, v Innsbruku Diechtl & Frank, v Celovcu P. Birnbacher, v Lonči Ludvig Müller, v Mariboru F. Koletnik & M. Morić, v Meranu J. B. Stockhausen, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarnah in specerijskih trgovcih; tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštnih nakaznicah ali povzetjih.

Dunajska borza 18. septembra

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	69 gld.	35	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	73	30	"
1860 drž. posojilo	101	75	"
Akcije narodne banke	969	—	"
Kreditne akcije	236	—	"
London	112	50	"
Napol.	8	98 1/2	"
G. k. cekini	—	—	"
Srebro	107	50	"

Zastonj in franko

razpošilja najnovejšje zapisnike
loterijskih dobitkov

R. pl. Orlice,

profesor računoslovja

v Berlinu, Wilhelmstrasse 5.

Popraševanja se takoj odgovorijo.

(238—2)

Četrtni redni občni zbor

kranjskega obrtnijskega društva

v Ljubljani

dne 21. oktobra 1873

ob 4. uri popoldne v pisarni društvenega vodstva.

Dnevni red:

- Poročilo o prospehu pretečenega poslovnega leta.
- Poročilo pregledovalnega odseka.
- Predlog upravnega odbora o porabljeni dobička.
- Sklep o določeni izdaji delnic po §. 4 alineja 2 društvenih pravil.
- Predlog penzijskega pravila za društvene uradnike.

Gospodje delničarji, kateri svojo volilno pravico izvršiti menijo, se prosijo v smislu §. 10 pravil, da svoje delnice do 15. oktobra pri društveni blagajnici vložijo in legitimacije ondi sprejmejo.

(246—1)

Načelnik upravnega odbora.

Epileptičen krč ali božjast

zdravi pismeno poseben zdravnik za božjast **Dr. O. Killisch**, Berlin, Luisenstrasse 45.

Pričujoče ima čez tisoč bolnikov v ozdravljenju.

Tuji.

17. septembra.

Evropa: Sabec Marija s služabnikom iz Trsta.

Pri **Elefantu**: pl. Boguar z gospo iz Gorice. — Žužek, Plut iz Amerike. — Jaklič iz Trebnjega. — Sternhart iz Celovca. — Blahna, Buničak iz Dunaja. — Detela z gospo iz Celja. — Močnik iz Ponikve. — Frid iz Brna. Stih, Spieler iz Hrastnika.

Pri **Mallét**: Br. Apfaltrern od Križa. — mad. Globočnik z vnuko iz Železnikov. — Šreier, Moser, Pell, Straser, Hühnel z družino iz Dunaja. — Leitenau Al., pl. Gasteiger iz Grada. — pl. Cahnelli iz Gorice.

Pri **Zamoret**: Jarc iz Novega mesta. — Petrovič, dr. Hadocki iz Belgrada. — Hohman iz Zagreba. — Smola iz Dunaja.